

Til Statnett
v/Systemansvarlig
firmapost@statnett.no

Deres ref.: 2025/1081
Vår ref.: 1065-489098662-2412

Dato: 28.08.2025

BKKs innspill til høring av endring i retningslinjer for utøvelse av systemansvar

Vi viser til Statnetts høringsdokument datert 13.juni 2025, og gir med dette våre kommentarer til de foreslåtte endringene i retningslinjene for utøvelsen av systemansvaret.

Overordnet vurdering

BKK støtter behovet for å oppdatere retningslinjene for utøvelse av systemansvaret i tråd med utviklingen i kraftsystemet, herunder økt digitalisering, nye teknologier og tilpasning til nordiske og europeiske regelverk. Endringene bidrar til økt fleksibilitet, bedre datagrunnlag og mer effektiv håndtering av både normal og anstrengt drift. Samtidig oppfatter vi at forslagene først og fremst tilrettelegger for at systemansvarlig gis bedre rammevilkår for sin utøvelse av systemansvaret. Vi mener at retningslinjene for utøvelse av systemansvaret også må tilrettelegges for bedre rammevilkår for de regionale nettselskapene (DSO'ene) og at det derfor må tilrettelegges for en mer automatisert informasjonsutveksling fra systemansvarlig til DSO'ene, deriblant informasjon om overføringsgrensene som systemansvarlig setter og kraftprodusentenes produksjonsplaner. Dette vil bidra til at de DSO'er får et bedre datagrunnlag, som tilrettelegger for mer effektiv håndtering av både normale og anstrengte driftsforhold i det regionalnettet. Samtidig er vi som regionalt nettselskap bekymret for at de foreslåtte retningslinjene tilrettelegger for en systemdrift der DSO'ene kan bli eksponert for en høyere KILE-risiko enn i dag, for eksempel ved mer bruk av radiell drift og redusert tilgang på virkemidler ved forventet energiknappet i avgrensede geografiske områder.

Kommentarer til noen av forslagene

Fos § 5 – Flaskehalser og budområder

BKK er positive til forslaget om at flaskehalser kan håndteres ved å fastsette driftsmessige overføringsgrenser som etter avtale med netteier i enkelte driftssituasjoner kan medføre overskridelse av en anleggsdels maksimale overføringsgrense. Vi mener at de aktuelle driftssituasjonene må være beskrevet og begrenset i avtalene som er gjort i henhold til § 7 annet ledd.

Tredje ledd:

BKK ser nødvendighet med overgang til CACM, men tolker at overgangen reduserer tilgangen på virkemidler ved forventet energiknappet i et avgrenset geografisk område. Hvis ikke systemansvarlig her kan bruke virkemiddelet med fastsettelse av budområder, hvilke andre virkemidler ser RME og systemansvarlig kan brukes dersom en kommer opp i en slik situasjon?

Fos § 7 – Overføringsgrenser

BKK vurderer det som positivt at systemansvarlig krever og legger til rette for rapportering av temperaturmålinger og sensor data knyttet til overføringsanlegg. Vi tolker at endringen i retningslinjene til § 18 gir grunnlag for å pålegge konsesjonærene å rapportere dimensjonerende koordinatpunkt for overføringen. Dette muliggjør at systemansvarlig kan bruke temperaturprognoser som kan nyttes for å sette overføringsgrenser. En slik ordning innebærer at systemansvarlig vil sitte på overføringsdata som konsesjonæren selv ikke har direkte tilgang til.

DSO'ene har behov for oppdaterte data for å drifte sine nett, og BKK mener derfor at informasjon snittdefinisjoner og temperaturavhengig driftsmessige overføringsgrenser må gjøres lett tilgjengelig fra Statnett. Vi er derfor uenige at disse dataene kun skal oppgi "på forespørsel", og mener at Statnett bør innføre systemer som automatiserer deling av data med DSO'ene. Behovet er ikke bare begrenset til dataene som er beskrevet her, men gjelder også produksjonsplaner. Disse planene er svært viktig informasjon for å kunne forutsi flyt og belastning det neste døgnet, og i dag har ikke DSO'ene tilgang på produksjonsplaner. Dette er en forutsetning for at DSO'ene skal kunne implementere dynamiske lastgrenser i eget fjernkontrollsystem, og dermed bidra til en mer effektiv og fleksibel utnyttelse av nettet.

Fos § 12 – Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser

BKK er positive til at det nå legges inn en beskrivelse av hvordan TPV-kunder skal håndteres i både faste og midlertidige GO-planer. Dette gir:

- Økt forutsigbarhet for TPV-kunder.
- Bedre koordinering mellom nettselskap og systemansvarlig.
- Mer robust planlegging ved driftsforstyrrelser.

Fos § 14 – Fastsettelse og oppfølging av funksjonalitet i anlegg i kraftsystemet.

BKK vurderer det som hensiktsmessig at retningslinjene til Fos § 14 tydeliggjør kravene til rapportering og vurdering av funksjonalitet i nye og endrede anlegg.

Vi registrerer at bestemmelsen vil medføre et behov for at konsesjonærene (DSO'ene) gjør en vurdering av om småkraftverk kan ha vesentlig betydning for driften og utnyttelsen av regional- eller transmisjonsnettet. Dette innebærer at vi må informere kunden om mulige konsekvenser og rapporteringsplikt. Selv om dette medfører noe merarbeid, vurderer vi det som håndterbart.

Videre er det positivt at retningslinjene presiserer at produksjonsanlegg med installert effekt på 5 MW eller mer, herunder sol-, vind- og batterianlegg, skal meldes inn til systemansvarlig. Dette gir forutsigbarhet og sikrer at relevante aktører får nødvendig informasjon i tide.

BKK vil følge opp med å informere berørte kunder om kravene, slik at de kan ivareta sin rapporteringsplikt. Men vi vil understreke at det først og fremst er kunden som har ansvar for innmelding, men at nettselskapet har en viktig rolle i å sikre at kravene blir kjent og forstått.

Fos § 14a – Rapportering av anleggsdata før idriftsettelse

Etterspør informasjon om koordinat for omgivelsestemperatur og informasjon om sensorbaserte strømgrenser.

BKK er positive til at informasjon om anlegg som skal rapporteres utvides med *koordinat for omgivelsestemperatur og sensorbaserte strømgrenser*, som systemansvarlig vil nytte til å sette dynamiske overføringsgrenser. Men vi understreker at vi ønsker at systemansvarlig skal dele de beregnede/satte overføringsgrensene «live» med DSO'ene, og at forslag til §7 om at systemansvarlig kun skal dele data på forespørsel må trekkes tilbake. BKK mener at tilgang til disse dataene er avgjørende for at DSO'ene skal kunne implementere dynamiske lastgrenser i eget fjernkontrollsystem. Dette vil bidra til mer effektiv drift og bedre utnyttelse av nettet, samtidig som det sikrer transparens og likebehandling mellom aktørene.

*Utvide intervall for innrapportering av strømgrenser fra -30°C/30°C til -40°C*40°C.*

BKK støtter forslaget om å utvide temperaturintervallet for innrapportering av strømgrenser fra dagens -30°C / 30°C til -40°C / 40°C. Dette er i tråd med behovet for mer presis vurdering av overføringskapasitet under norske klimaforhold, og vil kunne bidra til bedre utnyttelse av nettet. For luftlinjer vil det være naturlig å benytte Statnetts etablerte standarder og metodikk. For kabelanlegg innebærer dette imidlertid en mer omfattende implementering, da det krever at konsesjonærer stiller nye krav til leverandører. Dette må reflekteres i anskaffelsesdokumenter og eventuelle rammeavtaler. BKK Nett anbefaler derfor at ikrafttredelse av oppdaterte retningslinjer skjer med tilstrekkelig tid fra vedtak fattes, slik at konsesjonærer får anledning til å gjennomføre nødvendige tilpasninger i egne prosesser og kontrakter. Dette vil sikre en smidig og kostnadseffektiv overgang til nytt rapporteringsregime.

Fos § 18 – Målinger og meldinger

BKK understreker viktigheten av at retningslinjene til Fos § 18 første ledd – Målinger og meldinger – sikrer gjensidig tilgang til sanntidsdata for overføringer.

Første avsnitt i § 18 er helt sentralt for forståelsen og praktiseringen av ny ordlyd i retningslinjene til §§ 7 og 14a. Når systemansvarlig krever at konsesjonærer (DSO'ene) rapporterer inn sensordata eller geografisk koordinatpunkt for omgivelsestemperatur, med formål om å benytte dette i egne systemer for å etablere et «live-bilde» av overføringsgrenser, er det som tidligere kommentert, essensielt at konsesjonær får tilgang til de samme sanntidsdataene.

Vennlig hilsen
BKK AS

Mats-Eirik Elvik

Mats-Eirik Elvik
Rådgiver rammevilkår